

Český telekomunikační úřad
Sokolovská 219
190 00 Praha 9

dne / date 21.10.2005

věc / re **Připomínky společnosti T-Mobile Czech Republic a.s k Oznámení záměru uložit povinnost poskytovat v rámci univerzální služby některé dílčí služby – č.j. 33182/2005-610**

Český telekomunikační úřad zveřejnil dne 21.9.2005 na diskusním místě pod č.j. 33182/2005-610 Oznámení záměru uložit povinnost poskytovat v rámci univerzální služby dílčí služby

- A) připojení v pevném místě k veřejné telefonní síti podle § 38 odst. 2 písm. a) zákona o elektronických komunikacích,
  - B) přístup v pevném místě k veřejně dostupné telefonní službě podle § 38 odst. 2 písm. b) zákona o elektronických komunikacích,
  - C) doplňkové služby ke službám uvedeným v písmenech A) a B) podle § 38 odst. 2 písm. g) zákona o elektronických komunikacích, kterými jsou:
    - 1. postupné splácení ceny za zřízení připojení k veřejné telefonní síti pro spotřebitele,
    - 2. bezplatné selektivní zamezení odchozích volání pro účastníka a
    - 3. bezplatné položkové vyúčtování ceny pro spotřebitele,
  - D) přístup zdravotně postižených osob k veřejně dostupné telefonní službě rovnocenný s přístupem, který využívají ostatní koncoví uživatelé, zejména prostřednictvím speciálně vybavených telekomunikačních koncových zařízení podle § 38 odst. 2 písm. f) zákona o elektronických komunikacích,
- dále jen „Oznámení“.

Společnost T-Mobile Czech Republic a.s. (dále jen „T-Mobile“) vítá možnost uplatnit své připomínky a komentáře k výše uvedenému Oznámení a tyto připomínky jsou blíže specifikovány v následujícím textu.

Protože však účelem této konzultace s dotčenými subjekty by nemělo být (na rozdíl např. od konzultací týkajících se návrhů opatření obecné povahy) vypracování po formální a věcné stránce co možná nejlépe vyhovujícího textu, ale *zjištění Českého telekomunikačního úřadu, zda je či není poskytování dotčené dílčí služby na celém území státu nebo na jeho části zajištěno za podmínek srovnatelných s požadavky na zajištění univerzální služby podle tohoto dílu* (viz. § 39 odst. 2 zákona o elektronických komunikacích), neobsahují v tomto případě připomínky naší společnosti k Oznámení návrhy konkrétních formulačních změn určitých pasáží (dle dosavadní praxe konzultací s dotčenými subjekty se tedy jedná o připomínky obecné, přesto však dle našeho názoru zásadní).

- (1) S výjimkou určitých náznaků není z Oznámení jasné, na základě jakých podkladů a analýz dospěl Český telekomunikační úřad k závěru, že povinnost poskytovat dotčené dílčí služby *je třeba uložit*. Tento závěr se

vlastně opírá *pouze o právní argumentaci* (tj. povinnost členských států zajistit pro koncové uživatele dostupnost veřejných komunikačních sítí a definovaného minimálního souboru služeb za dostupnou cenu vyplývá ze směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/22/ES o univerzální službě resp. z její transpozice do příslušných ustanovení zákona o elektronických komunikacích), která striktně vzato sama o sobě směřuje k poněkud formalistickému přístupu (povinnost je splněna v případě, že je uložena).

- (2) *Jiná argumentace ve prospěch závěru o potřebě uložení povinnosti poskytovat dotčené dílčí služby je potom jen velmi obecná a neurčitá.* S výjimkou výše uvedené právní argumentace je v Oznámení analyzováno vlastně pouze pokrytí území ČR veřejnými telekomunikačními sítěmi a to následujícím způsobem:

„Z hlediska hodnocení situace při zajišťování služeb odpovídajících dílčím službám podle bodů A) a B) na území České republiky lze konstatovat, že v současné době neexistuje dostatečná konkurence“. (str. 2 Oznámení)

Toto tvrzení je správně vyvozováno ze situace, kdy **„většina alternativních poskytovatelů předmětných služeb prostřednictvím pevných veřejných komunikačních sítí je zaměřena zejména na poskytování služeb právnickým podnikajícím osobám v oblastech s vysokou hustotou obyvatelstva a jejich sítě nepokrývají ve větší míře území malých a středních obcí“** (str. 2 Oznámení). Ačkoliv to v Oznámení není nikde výslovně řečeno, tímto se zřejmě implicitně předpokládá, že jediným poskytovatelem předmětných služeb prostřednictvím pevných veřejných komunikačních sítí jehož síť území malých a středních obcí pokrývá ve větší míře, je dominantní operátor pevných sítí a zároveň určený poskytovatel univerzální služby společnost ČESKÝ TELECOM, a.s.

Zavádějící je ovšem hned **následující** argument: **„ani z hlediska pokrytí území České republiky signálem veřejných mobilních rádiových sítí poskytujících veřejně dostupnou telefonní službu není dostatečně zajištěn požadavek úplné dostupnosti služeb pro všechny koncové uživatele, a to zejména v oblastech s nedostatečnou kvalitou signálu těchto sítí“** (str. 2 Oznámení), neboť směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/22/ES o univerzální službě *nepředpokládá úplnou dostupnost služeb pro všechny koncové uživatele prostřednictvím 100% pokrytí určitého území veřejnou komunikační sítí* (které je z ekonomického hlediska na území jakéhokoli státu EU prakticky nerealizovatelné, a to samozřejmě platí jak pro mobilní tak i pro pevné sítě) ale *uspokojení všech přiměřených („reasonable“) žádostí o připojení v pevném místě a o přístup v pevném místě k definovanému minimálnímu souboru služeb.* Právě požadavek uspokojení všech takovýchto přiměřených žádostí (tj. včetně těch, kdy se příslušné pevné místo nenachází v oblasti pokryté žádnou veřejnou komunikační sítí) je potom důvodem, proč (přestože samotná směrnice 2002/22/ES o univerzální službě umožňuje na základě principu technologické neutrality případnému poskytovateli univerzální služby pro připojení v pevném místě a přístup v pevném místě použít jakoukoliv technologii – tedy včetně bezdrátové) *nemají mobilní operátoři v žádné zemi EU uloženu povinnost poskytovat v rámci univerzální služby připojení a přístup v pevném místě.*

Pokrytí území GSM sítí (resp. obecně radiovou sítí) je totiž výsledkem mixu mnoha faktorů – zejména realizovatelností z ekonomického úhlu pohledu, případných legislativních omezení (např. výstavba BTS

v památkových či chráněných krajinných oblastech), topologií příslušné oblasti, požadavky na kapacitu apod. Nevyhnutelně tedy území žádného státu **není pokryto 100%** – nepokrytými oblastmi jsou potom přirozeně zejména ty oblasti, ve kterých je kvůli některé z výše uvedených příčin výstavba sítě prakticky nerealizovatelná. Případné uspokojování přiměřených žádostí o připojení a přístup v pevném síti (kterým musí operátor s případnou povinností poskytovatele univerzální služby vyhovět) v některé z takovýchto oblastí prostřednictvím GSM sítě v drtivé většině případů zřejmě bude spojeno s výrazně vyššími náklady než případné připojení k pevné síti.

Procentuální pokrytí území veřejnou telekomunikační sítí je ovšem stěžejním kritériem, které má zásadní význam pro rozhodování zda je či není nutné uložit v rámci univerzální služby povinnost poskytovat přístup a připojení v pevném místě. Celý koncept univerzální služby je totiž založen na tom, že absence či ztížená možnost přístupu určité menšinové skupiny zákazníků k minimálnímu souboru komunikačních služeb tvořících univerzální službu (běžně dostupných většinové populaci) je faktorem, který zásadním způsobem limituje účast této menšinové skupiny zákazníků v sociálních a ekonomických strukturách celé společnosti.

(3) Pro vlastní rozhodování zda je či není nutné uložit v rámci univerzální služby povinnost poskytovat přístup a připojení v pevném místě je zcela nezbytné provést mnohem hlubší analýzu, která bude spočívat v:

- *identifikaci menšinových skupin zákazníků, kteří mají za běžných tržních podmínek ztížený či zcela nemožný přístup a připojení v pevném místě k minimálnímu souboru komunikačních služeb tvořících univerzální službu a to z různých důvodů, jako je např.:*
  - i. *bydliště v oblasti nepokryté žádnou veřejnou komunikační sítí*
  - ii. *tělesné postižení (různé stupně hluchoty či slepoty apod.)*
  - iii. *chudoba (např. ve vztahu k životnímu minimu či jeho násobkům) apod.*

Řada podkladů využitelných pro potřeby identifikace těchto menšinových skupin je přitom již k dispozici např. na Českém statistickém úřadu či v databázích některých ministerstev (např. MPSV);

- *identifikace bariér, které těmto skupinám v praxi ztěžují či zcela znemožňují přístup a připojení v pevném místě k minimálnímu souboru komunikačních služeb tvořících univerzální službu. Tyto bariéry budou zřejmě různé pro různé menšinové skupiny, identifikace těchto bariér je přirozeně nutnou podmínkou pro jejich překonání;*
- *výhledově (do budoucna) zaměřená analýza možností překonání těchto bariér běžnými tržními mechanismy (včetně poskytnutí příslušného časového rámce pro praktické uplatnění tržních mechanismů);*
- *analýza přínosů a nákladů spojených s případným uložením povinnosti poskytovat univerzální službu (nebo její dílčí část) a to včetně dopadů uložení této povinnosti na fungování trhu elektronických komunikací.*

- (4) Dle názoru naší společnosti uložení obecně jakékoliv povinnosti v rámci univerzální služby by mělo být vždy použito jako poslední možné řešení, pouze v minimálně nutné míře a v nezbytném časovém období.

Rostoucí konkurence na trzích elektronických komunikací dává dobrý předpoklad k tomu, že valná část potřeb menšinových skupin zákazníků spadající případně pod institut univerzální služby bude možné uspokojit působením standardních tržních mechanismů.

Dalším pozitivním výsledkem konkurenčního tlaku je skutečnost, že počet koncových zákazníků potenciálně spadajících dosud pod institut univerzální služby se nadále snižuje.

Na druhé straně, potenciální intervence z titulu uložení povinnosti poskytovat univerzální službu může mít na další rozvoj konkurence neblahý vliv (např. dotování poskytování některých služeb vysílá zkreslené signály o cenách služeb, na základě kterých se následně rozhodují soutěžitelé i koncoví zákazníci).

Dále je třeba vzít v úvahu, že jednou uložená povinnost poskytovat univerzální službu se jen stěží v budoucnu ruší na základě příznivého vývoje situace na trhu (neboť působení tržních mechanismů je utlumeno a vznik alternativních řešení se stává dosti nepravděpodobným).

V neposlední řadě pak vzrůstající komplexnost hodnotových řetězců na trzích elektronických komunikací a nástup nových alternativních technologií stále více komplikují jak stanovení subjektu či subjektů, které budou nositelem povinnosti poskytovat univerzální službu, stejně tak i subjektů, které se budou potenciálně podílet na financování prokazatelné ztráty s touto povinností obvykle spojenou.

S případnými dotazy a komentáři k těmto připomínkám se prosím kdykoli obraťte na Ing. Martina Čecháka, specialistu regulace společnosti T-Mobile, tel. 603 404 316, e-mail martin.cechak@t-mobile.cz.

V úctě,

Ing. Richard Stonavský
Manažer regulace
T-Mobile Czech Republic a.s.